

v preteklem letu za več kot 712 $\frac{1}{2}$ milijonov povečal. Le obresti in rente za eno leto znašajo po odračunjenju davka več kot 427 milijonov. Na vsakega državljanca pride 374 $\frac{1}{2}$ kron državnega dolga. Vsak državljan plačuje letno blizu 15 kron obresti za državni dolg.

Ogrska državna zbornica izrazila je novi vladi, kateri načeljuje znani Khuen-Hedervary, z veliko večino neznanje. Vsaka druga vlada bi pri takem položaju odstopila. Madžaroni imajo pa druge pojme a časti in politiki. Zato je Hedervary državno zbornico le zaključil. Niti razpustil jo ni. Položaj je skrajno napet.

Novi deželni zbor za Boznijo obsegal bode 92 članov i. s. 72 izvoljenih poslancev, ter 20 virilistov. Virilisti so deloma zastopniki veroizpovedb, deloma pa visoki uradniki ter dostojanstveniki. Veroizpovedbe zavzemajo v Bozniji-Hercegovini tisto mesto, kakor pri nas narodnosti. V posameznih kurijah se bode tedaj po konfesionalnem katastru volilo. 1. kurija obsega najvišje obdačene in inteligenco; 2. kurija mestne obrtnike in 3. kurije kmete. Katoličani imeli bodejo 16 poslancev, Turki 24, pravoslavni pa 31 poslancev. Za jude prihranilo se je 1 mandat.

Na Hrvaškem se bližajo menda dnevi Rauchove vlade svojemu koncu. Baje bode novi ban dr. Tomažič. Tudi on ne bode rešil položaja. Kajti nasilneža Khuen-Hedervary in Rauch nista mogla tega storiti! Hrvatska bodočnost zahteva modernih, naprednih in svobodnih načel, ne pa zatiranja!

Vojna nevarnost na Balkanu narašča z vsakim dnevom. Na eni strani se je bati vojske Grške proti Turčiji (zaradi Krete), na drugi pa vojske Bulgarije proti Turčiji. Vse položaje je seveda odvisen od stališča, ki ga bodejo evropejske velevladi zavzele.

Kadar Turki seditjo. V Soloniku so obsodili turški sodniki iz političnih vzrokov 8 Bulgarov na smrt. Vsa Bulgarija je zdaj pokonci. Na obeh straneh se pripravljajo in bati se je, da se izvrši v kratkem vojska med Turčijo in Bulgarijo!

Dopisi.

V trgu Lembergu, dne 29. januarja 1910. Slavno uredništvo! Preteklo noč ob 1. uri in 5 minut smo čutili tukaj močan, pol minute trajajoč potres. Po odmoru petih minut je spet 2 krat zaporedoma malo pozibalo, in čez četrto ure spet. Eden gospod je bil danes zjutraj pri meni in mi je povedal, da so v Šmarji ob 4. zjutraj tudi čutili potres. O tem času pa sem jaz spal in nisem nič čutil. Potres je prišel od jugozapada.

Od sv. Urbana pri Ptuj. Tudi pri nas smo zadnji potres precej občutili, pa vas hvala Bogu, da se nobene nesreče ni prigodilo. Dobro bi pa vendar bilo, ako bi se nekatere osebe, katere tukaj nemir delajo, vas v glavi pretresale. Imeli smo v tukajšnji srenji predstojniško volitvo, pri kateri se nam je po naši zadovoljnosti predstojnik izvolil. Ker pa ta volitva ni po volji klerikalcem izpadla, so taisto (pa kar se je najbolj smešno) ravno taisti ki je volitvo vodil, ter po prejšnji marljivi predstojnik in pa še dva druga; od kojih za enega bi boljše in lepše bilo, da bi se svojega poklica držal in pri posvetnih rečih miroval — za neveljavno spoznali. Ako pa bi volitev po njih volji izpadla, tedaj pa bi veljavna bila! Ti imenovani so tedaj čez volitvo pristopbo vložili; ker se pa ni zadostovalo, je nekatere oseba, (saj njo vsi dobro poznamo) novo izvoljenega predstojnika v „Gospodarju“ osmešiti poskušal in njemu njegovo starost predbočeval ter ga obsodil, da hira; pa ta samega sebe ne vidi, ker se je blizo polovico od zgornega mlajši, pa že bolje hira, kakor oni. Zatoraj pa, pometaj poprej pred svojimi durmi, potem šele idi dalje! Občudovanja pa je ta tudi vreden, ker še ne pozna, da se pravi: „spoštuj starost!“ Fej te bodi! Bog nas obvaruj nemirnežev!

Urbančani.

Sv. Jakob sl. gor. Prosim Vas, gospod urednik, za malo prostora v Vašem cenjenem listu. Vendar je že „Štajercu“ znano, da nas klerikalci v zamazanem mariborskem listu z grdimi povzkami napadajo, dolgi čas je bilo vse v lepem miru, ali zdaj, ko se občinske volitve bližajo, nasprotnikom ta volitva po glavi beeni; stra-

šansko agitirajo proti nam, pa mi se ne bojimo ničesar. Nihče ne pomni tukaj, da bi kedaj nasprotna stranka pri občinski volitvi zmagala. Ravno tako si mislimo, da bo tudi zdaj. Le držimo trdno skupaj! Ne pustite se od nasprotnih stranke pregovoriti, kajti oni bojo delali na silo. Nadalje naj bo povedano, da dopisunček „Slov. Gospodarja“ zmerja ali šinfra nas in sicer kak je razvidno v tem zamazanem listu tako-le: kakšna sramota je za cele občino Jakobsko, da ima tak „čudne“ osebe v občinskem odboru. Dragi „Štajerc“! Misliš, da je dopisunček lep? A kaj še je kak no čučkovo žr. Nadalje pravi, da ob največjih praznikih, njih te čudne imenitne osebe ni viditi v cerkvi. Ja gospod dopisunček, tebe mi tudi redkokdaj v cerkvi vidimo in vsakokrat te vidimo brez rožnega venca; ti imaš navadno roke v žepu in gledaš visoko po cerkvi, kako pajki v kotih gneздо predejo. Veš ti gospod dopisunček, morebiti ti ni znano, zakaj mi tak redkokrat v cerkev pridemo; ne veš, da mi imamo v kapeli na Kuserniku štev. 26 katera je dvakrat blagoslovljena, vsako nedeljo križev pot; te povabimo dopisunček, pridi v kapelo tudi na križev pot; pa to ti povemo, brez rožnega venca ne smeš priti! Dopisunček! Mi ti svetujemo, pusti nas rajši pri miru, pometaj ameti popred pred svojim pragom, potem šele začni pred našim! Za danes dosti!

„Čudni“ odborovi opazovalec.

Sv. Barbara pri Mariboru. Večkrat, gospod urednik, sem alisal ta-le pogovor: Od kje ste Vi doma? — Iz sv. Barbare. — Aha, Barbara „türn-špic“! — No, zdaj pa je v sv. Barbare „türn-špic“ luknja. Zgodila se je namreč hudobija. Nekdo (ime in stan povemo morda v kratkem), ki je sam lovec, našantal je namreč svojega sina, da naj strelja na jabolko na zvoniku. Lu fant res strelja ter jo zadene s 5 šretinam ter ji napravi tako 5 luknjic. Pretekli mesec bil je hud veter in jo napolni s svojo silo ter ji prelomi os in jo prevrne s križem vred v znak po zvoniku. Potem, ko so jo vzeli iz zvonika, so našli luknje; ali zajca ni bilo v jabolki, pravijo šolarji. Radovedni smo, kdo bode zdaj možno odpiral. Opozarjamo cerkvene odbornike, naj pravo ukrenejo. Kajti take hudobije se še ni poročalo!

Farani.

Rogaška Slatina. V nedeljo dne 13. februarja t. l. ob 2. popoldan priredi tukajšnja kmet. podružnica v gostini „pri pošti“ svoj redni občni zbor, pri kateri priliki tudi strokovni učitelj g. Erhart iz Maribora o času primernemu kmetovanju govori. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ojstro pri Hrastniku. Tukaj pri nas se začelja tudi nova doba, tudi tukaj se bo nehala tista lepa klerikalna komanda. Odkar je prišel k nam nemški g. betribaleiter Wend, je že in še bo napravil red v rudniku, katerega smo mi napredni rudarji že leta sem težko pričakovali. Kajti do sedaj je bila taka komanda, da kdor je bil klerikalno črn na duši in telesu, kdor je bil prilizjen hinavec, ta je dobil dobro numero (Orta), da je lahko zaslužil, kdor je bil pa naprednjak, tega se je zaničevalo tako, da nikdar ni dobil take numere (Orta), da bi se dalo kaj zaslužiti. To sekiranje je bilo vse od Drnovska. Smešno reči, da velika skleda se je preobrnila tistemu Drnovšku, pardon! visokošolanemu klerikalnemu Slovancu gospodinu Obersteigerju in pa njegovim podrepanikom. Upamo ker vidimo, da za naprej bo boljša komanda, kajti kakor vidimo je gosp. betribaleiter Wend v prvi vrsti strog za znašnost rudnika (jame), drugič pa ne oziraje se na stranko bi ene ljubil, druge pa sovraščil, za vse enako, kar bo kdo z rokami zaslužil (ne statistin prilizjenjem jezikom) to bo plačal. Mislimo da ne bo več take surove komande, kakor je bilo to do sedaj. V Hrastniku so gosp. Wenta spoštovali rudarji, npamo da ga bomo tudi mi!

Ojsterčani.

Z Muta. Naša občina se je nekoliko pomirila, odkar se je sodnijsko in glavarstveno doglalo, da ne kaže nekaznovano preobračati političnih kozlov, posebno pa ne razobešati ruskih zastav o priliki avstrijske veleslavnosti. Še veljajo v Avstriji postave, katerim se treba ukloniti neglede na politično prepričanje. Komur se pa sline cedijo po ruskih stehap in pa po Sibiriji ima lepo prilžnost: kar odrine naj. Mi bomo tako na boljsem: toliko in toliko hujakačev manj. S studom sem včasih čital, kako so

se zaganjali v našega preljubljenega župana, ki je obenem mogočen tovarnar. Vprašal sem se večkrat, kaj je neki ta gospod storil, da se ga tako napada. Na stotine in stotine družin on preživi. Te družine so skoro samoslovenske. Ko hitro bi gospod Erber s tovarniškim delom prenehal, bilo bi porinjenih sto in sto družin na cesto. Te družine bi se prav lepo zahvalile hujakačem. A kaj nam hujakačem beda svojih rojakov! Dovolj je, da je par profesorjev in advokatov mariborskih zadovoljnih s svojimi tuk. podrepaniki. — Komaj pričakujemo te mariborske gospode v našo okolico, čas občnih zborov raznih društev je tu, toraj korajža! Ne skrivajte se po mariborskih beznicah! Pričakujemo vas!

San Mateo Kalifornija. Dne 19. januarja 1910. Ne čudite se, cenjeni urednik, da se sedaj oglašam že iz Kalifornije. Pred kratkem pisal sem iz Seattle Wash. Današnji gnili roparski zistem je že tako urejen, da se revni sloji moramo pehati iz kraja v kraj za koščkom kruha. Za delavca je povsodi ena in ista mizerija, medtem ko se požrešni kapitalisti v zlatu valjajo. Mesto San Mateo leži 1000 milj južno od Seattle ali 50 milj od San Franciske Kal. ob morskem obrežju. Za delo iskati, tukaj niti govora ni! Dela niti kapiti ne moreš; kaj še, da bi ti kdo dela dal. Ali občudovanja vredna je tukaj krasota narave. V tem oziru res nadkriljuje Kalifornija vse ostale države v Ameriki. Tukajšno mesto je vse zavito v enem veliki temnosensnatem parku, obraščeno z nežlahtnejšim drevjem, katero drevje svoje zelene barve nikoli ne izgubi. Široke palme bambov, visoke goste obraščene oljke, pa zabranjujejo čez dan precej močno pihljajočega vetra; v mraku pa veter popolnoma potihne, nakar nastopi prav hitra, mirna in prijetno hladna noč. Stanujejo tukaj sami milijonarji, kateri so pribežali iz San Franciske začasu groznega potresa. Podnebje je tukaj prav prijetno in zdravo, snegu je zabranjena tukaj njegova disciplina... Rojake iz daljave srčno pozdravljam! Več poročam iz San Francisko.

A. Wershnig.

Novica.

„20. IX. 1908 Ptuj.“ Zagriženi, od grde hujakarji živeči prvaki izdali so „narodne kolke“ z gorajšnim napisom. Pošta ima pa določbo, da politično-demonstrativne stvari ne prevzame. Poleg tega je zdaj državno pravdnistvo na podlagi § 302 kazenskega zakona konfisciralo te „kolke“ in se bode vsakdo, ki jih priplepi, tudi sodnijskim potom zasledoval. To je tudi čisto prav, kajti ti „kolki“ sploh niso imeli drugega namena, nego razširjevati sovraštvo in boj. Zanimivo pa je, da so pričeli prvaki v svojih umazanih cunjah popolnoma nedolžne poštne uradnike zaradi tega hujakačega „kolka“ kranjskih rogovčičev napadati. Neki poštenci, starejši c. k. poštar nam v tem oziru sledeče piše: „V nekaterih slovenskih časnikih so se nekateri c. k. poštni uradniki zategadel napadali, ker so sprejem pošiljatev, na katerih so bile zgoraj omenjene marke prilepjene zabrnili. Ali zgodilo se je to šele v zadnjem času, ko se je ta marka na podlagi § 302 kazenskega zakona od c. k. justične gospodske zaplenila. Ker vsaki c. k. poštni uradnik svojo službeno dolžnost dobro pozna in se strogo po ukazih svoje višje gospodske ravnati mora, je njemu tudi dovolj znano, ne pa da bi se potreboval od kakšne privatne in nepoklicane strani kakšni podnak, posebno ukaze razcedevati. Po tej poti se tedaj javno naznani, da je v tej zadevi na vse c. k. poštne urade ukaz došel, da so vse v zgoraj omenjeno marko nalepljene pošiljatev iz c. k. poštne prometa izključene. Nazadnje pa še se omeni, da naj osebe, katerim niso c. k. poštne zadeve popolnoma znane, na svoj krulek pazijo in da druge poštene in mirne osebe po časnikih nepravilno ne bližajo in obirajo, ker je ta pot le onim samim v nesramnost in nečast. — Tako piše omenjeni g. poštar in mu damo popolnoma prav. Prvaki pa naj se sramujejo!

Šola in vera. Kakor znano, so klerikalci v svojem bistvu sovražniki šole in sploh izobrazbe. Zato lažejo tudi vedno, da škoduje šola, odnosno učiteljstvo, verstvu in cerkvi. Žalibog, da je še

vedno nekaj ljudi, ki taki laži radi verujejo. Pred kratkem pa je neki urad, — torej gotovo neustrankarski zastop! — ravno nasprotno konstatiral. Deželni šolski svet češki pisal je namreč v enem svojih zadnjih odlokov m. dr. sledeče: „V prvi vrsti bodi pribito, da je izvrševalo učiteljstvo svojo dolžnost in doseglo dobri obisk šol. Učiteljstvo je delovalo na tem, da se razširi smisel za vero in pravnost. Učiteljstvo vzgaja mladino cesarju zvesto in dobro avstrijsko“ itd. To je po našem mnenju tudi dolžnost učiteljstva. Žalibog, da pri nas (vsaj deloma) ne moremo istega pohvalnega mnenja o domačem učiteljstvu imeti. Na Koroškem je učiteljstvo hvala Bogu še v pretežni večini dobro, nepokvarjeno in za šolo vneto. Pri nas na spodnjem Stajerskem pa moramo žalibog konstatirati, da se je pričelo slovensko učiteljstvo preveč za umazano prvaško politiko brigati. Ta politika prvakov je protiaustrijska, proticesarska. Kako more učitelj mladino v avstrijskem duhu vzgajati, ako je pristal stranke, katera boče Avstrijo spremeniti in razbiti? ... V splošnem pa moramo omeniti, da so preje navedene besede resnične. Šola ni bila in ne more biti nikdar nasprotnica cerkve ali vere!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Kri sesaje slovenskemu ljudstvu tisti, kateri pravijo najglasneje, da bočejo to ljudstvo „rešiti“ in mu „pomagati“ in ga izveličati ... Naravnost škandal je res že to, kar počenjaajo v tem oziru prvaški poslanci v Stajerskem deželnem zboru. Doma obljubujejo ljudstvu vse, prav vse, kakor da bi bili pravi čudodelniki. Ali v tistem hipu, ko pridejo v Gradec, posabijo na vse svoje lepe obljube. V Gradcu tej zagriženi gospodi ni drugega na misli, nego osebnih narodnjaških reklama. In tako prvaški poslanci dolejš tudi v deželnem zboru niso imeli drugega namena, nego povečati krvava plačila našega ljudstva ... Na zahteve prvaških poslancev se je n. p. urenila nova kmetijska šola v sv. Jurju, prava palača. Koštala je skoraj pol milijona kron, to je skoraj 3% deželnihih doklad enega leta. Vsek davkoplačevalec na Stajerskem čuti plačilo za to šolo, vsek mora par kronic odriniti. In vse to za — 25 učencev. Vsek učenec šole v sv. Jurju košta deželo več kot 2000 kron. ... To je le en slučaj zapravljjanja denarja od strani prvaških poslancev. Ali to tej gospodi še ni dovolj. Tako ostane n. p. nakrat en profesor dr. Verstovšek, mož, ki je danes liberalec, jutri klerikalec, kakor se mu zdi, katerega politična morala je ravno toliko vredna kakor Koroščeva ali Benkovičeva ali Povaleja, — in ta profesor zahteva nakrat v nemško-slovensko-nemškem govoru ureditve obrtne šole (seveda čisto slovenske) za lesne delavce v Velenju. Torej zopet kakšnih 500 tisoč kron za nekaj, kar v teh razmerah ni potrebno. Plača pa naj kmet, slovenski in nemški kmet. Potem pa stopi en dr. Benkovič no oder, kateremu smo že po pravici očitali, da dela slovenskim kmetom prevlekle račune, — in ta dr. Benkovič zahteva nakrat, da naj se zopet celo vrsto uradnikov v deželnem zboru sprejme in mastno plača, samo da bodejo tiste govore zapisavali, katere nočejo prvaški poslanci nalašč v nemškem jeziku držati. Kmet naj zopet plačuje, kakor vedno, samo zato, da ti ljudje svojo nevarno politično komedijo nadaljujejo ... Res, to ni nič drugega, nego navadno izsesavanje ljudske krvi!

Polhovke so seveda še vedno znamenje slovenskih možakov, kateri mislijo, da je celo leto predpust. Pri temu hočemo pa še nekaj omeniti. Na vsak način imajo polhovke demonstrativno-politični pomen, kar priznajo prvaški listi sami. Mi se seveda zato ne brigamo, ako demonstrira n. p. kakšna mokronosa frajlica, ki zasluži še v vsakem oziru primere „Backfisch“. Istotako nimamo nič proti temu, ako demonstrira rečimo kakšni dohtarski šbirarček, kateremu gleda neumnost iz oči. Vse drugačnja pa je stvar, ako demonstrirajo javni uslužbenci. Tako se nam n. p. poroča, da demonstrirajo učitelji v nekaterih krajih s temi znaki. To je na vsak način predrznost. Šola ni in ne sme biti politično ta-

borišče. Učitelj, ki vlačí politiko v šolo, ni za las boljši od farja, ki jo vlačí v cerkev. Opozorjamo tedaj šolsko oblast na to dejstvo. Zlasti v St. Vidu se baje učitelji v tem oziru odlikujejo. Najprejrejšje pa je, kar počenjaajo v tem oziru davkarski uradnik Wressnig v Ptuj. Mož je c. k. uradnik. Vendar je pa znano, da je obenem najhujši prvak in da mu vre politika vedno v glavi, menda bolj, nego njegova služba. In ta Wressnig demonstrira ravno tako s svojo polhovko. Mož je menda pozabil, da ne sedi v „narodnem domu“, marveč v ces. kralj. uradu, kjer ni in ne sme biti nobene politike. Toliko za danes. Ako bi se stvar ne končala, povedali bomo še nekaj.

Prvaški lažniki, ki zalagajo časopise s svojimi obrekovanji, so se te dni grozovito opekli. Preteklo nedeljo so se namreč v Ptuj slovenski kmetijski fanti stopili in eden od njih je letal po mestu s odprtim nožem, dokler ga niso stražniki prijeli in zaprli. Mi smo o temu nakratko poročali. Nismo pa ta slučaj politično slorabljali, češ da so prvaški hujakači krivi take podivjanosti mladine. Ali prvaško časopise — in sicer ravnotako farški „Slov. Gospodar“ kakor „Narodni dnevnik“ — je ta pretep takoj izrabljalo proti mestu Ptuj. „Vidite“, so vpili ti fariseji, „utujki snops je kriv takih pretepov, v Ptuj se fantje tako napijejo, da so potem podivjani“ itd. Oj ti fariseji! Res je pa, da so ti pretepači in junaki noža celo dopodne popivali v slovenski, zagriženo prvaški gostilni Franceta Mahorič, v kateri se sploh dostikrat taki škandali dogajajo in v kateri se tudi prepovedane igre (hazard) igrajo. Mahoričev vinci je torej dotične fantiline podivjalo in komaj dva koraka od te gostilne so tudi že nože potegnili. Kdo je torej kriv? Ja, ja, tako jo zabreduje prvaški laži-listi! Drugim kopijejo jamo, sami pa notri padejo. Vse peovke v prvaških listih padejo zdaj torej na prvaškega krčmarja Mahoriča. Ta se jim bode pač lepo zahvalil!

Neki prvaški vodja — po njegovi olikanosti sodimo, da je „vodja“ in da je absolviral najmanj „mladeniške srese“ ter „socialne kurze“, — krade „Stajerca“ po raznih krajih in ga nam pošilja, napacnega s peovkami in nevarnostmi nazaj. Njegove kletve nam dokazujejo, da je dotičnik zrel za „narodno stvar slovensko“. Mi smrkolina poznamo! Morda mu enkrat mimogrede pred sodnjo navijemo ušesa, da bode vedel solnce vidil. Brez da bi se jezili nad njim, samo tako, kakor se kasneje tak po političnih farjih in prvaških dohtarskih pokvarjenih pobalnih. Sicer pa eno: tudi mi bi lahko listi nazaj pošiljali. Ali ne zdi se nam vredno. Nasprotno, naprednjaki znajo prvaške liste prav dobro porabiti — v skrivnem kraju — v buči potrebi.

Šeststanski polem. Znani šeststanski prvak Rajster je bil zaradi krive obsojen na 14 dni poostrezonega zapora. Nepokritega dolga ima ta nekdanji „floser“ blizu 60.000 kron. O procesu izpogovorimo prihodnjič obširneje.

Pekalinstva. Te dni je bilo na cesti v Ebensfeld zopet 15 dreves v vrednosti 150 kron pokončanih. Tako deluje prvaška hujkarija proti gospodarskemu delu naprednega okrajnega zastopa. Ni čuda, kajti prvaški listi se niti ne sramujejo, da zagovarjajo take zločine. No, v tem slučaju se je pobalinskega storilca k sreči dobilo. Sprl se je namreč s nekim tovaršem, ki ga je pri pokončavanju dreves opazoval, in ta je zločinca naznanil. Brezvestni uničevalec dreves se piše Franc Salatnik in je kmet ter živinski tržec v Braunšvaju pri Framu. Pravi, da je bil pijan. Ali to vendar ni smrkovi pobič, marveč izkušnen mož, ki mora vedno vedeti, kaj dela. Salatnika se je sodnji naznanilo in upamo, da ga bode ta brezobzirno ter strogo kaznovala. Za tak zločin ne sme noben ingovor veljati!

Napredna zmaga v St. Ilju sl. g. 27. prosinca vršilo so se v občini Sent Ilj slov. g. občinske volitve. Mesece že je prvaško časopise napenjalo vse moči, da bi dobro ljudstvo zbežgalo in prestrašilo. Vsaka številka prvaškega časopisa je bila polna grdihi in eskoinakoz zlaganih hujkarij. Po vseh krajih se je nabiralo denar, s katerimi se je hotelo St. Iljane pokupiti. In končno se je poklicalo še misijonarje, ki so par tednov pred volitvijo na znani način volilce „pripravljali“. Lahko rečemo, da se je malo vo-

liver doživelo, pri katerih bi se od strani prvaških nasilnešev tako brezvestno nasilje izvrševalo. Najmirnejšemu človeku mora naravnost potrpeljivost počti, ako vidi tako počenjanje podivjane gospode, ki se je tekom desetletij od šuljev slovenskih kmetov redila in ki se šopiri sdaj v „narodnjaštvu“, ker se ljudstvo ne da več odirati ... Na dan volitve prišla je cela četa prvaških študentov v St. Ilj. Ti fantki, ki košajo svoje očete krvave denarje, ki pa se vrtikajo v politiko, mesto da bi študirali, agitirali so s grdim nasiljem. Vlekli so prvaške volilce na volišče, kakor mesar teleta. Žalostna alika, da se pustijo sivolasi, pošteni možje od takih neizkušnih pobihcev za nos voditi in s silo priganjati. Ali ni nobeden slovenskih volilcev čutil, da igra aramtano, žalostno vlogo, ako se pusti od takih nesrelih pobihcev komandirati? Med prvimi agitatorji je bil seveda tudi St. Iljski kaplan. Saj smo se pri nas že navadili, da posabijo duhovniki na svojo službo in so raje politični rogovičiki. Zato se nam pač zdi, da je tudi ta kaplan le tak, kakor so politični duhovniki dandanes v pretežni večini. Fanatiki so, hujakači, ki omdetujejo s svojim osvrtaštvom krščanske nauke. Žalostno je bilo videti, da je prišel tudi bolani fajmošter k volitvi. Mož je tako bolan, da ne zapusti nikdar svojega hrama; ali k volitvi bi menda prišel, tudi ko bi bil na pol mrtve. Maršikateri napredni volilci iz okoliških občin so se prestrašili farškega pritiska in niso prišli voliti. Nekaj je bilo tudi takih, da zaradi „kšefta“ niso volili; tako se je n. p. neki pek grozovito za svoje šemlje bal. Volilna lista je bila seveda prav po prvaško sestavljena; v nje je bila vpisana cela vrsta mrtvih volilcev itd. Zagriženi prvaški volilci so prihajali kar v procesijah, kakor da bi se res šlo za „vero“. Grt se pa vendar le za gospodarsko delo v občini ... Takšne so bile torej razmere. In vendar so napredni možje dosegli tako lep uspeh, da so lahko nanj ponosni. V III. razredu prišlo je od 180 volilcev 150 na volišče. Od teh so dobili napredni kandidati 60, prvaški pa 90 glasov. Prvaki so torej v tem razredu zmagali. Ali gotovo je, da je to le čirchova zmaga. Število naprednih glasov nam jamči, da bočejo čez par let naprednjaki tudi v tem razredu v prid občine zmagali. Popoldne sta volila I. in II. razred. V I. razredu so naprednjaki seveda zmagali (6 proti 4 glasovi). V II. razredu so dosegli napredni in prvaški kandidati enako število glasov, to pa le zaradi pomanjkljivosti volilne liste in nemožnosti nekaterih volilcev. Vseled enakosti glasov se je žrebalo in areča je bila naprednjakom mila; izkrebana sta bila dva napredna kandidata ... Tako pomenijo te občinske volitve velike napredne zmago in to dejstvo ne prikrivajo niti najgrje prvaške laži. Napredna stvar gre naprej in nikdo je ne bode ustavil. Čest tistim vrlim volilcem, ki se niso pustili zapeljati od prvaških hujkadev. Čest naprednim kmetom!

9 „financerja“ dr. Povaleja poroča „Marb. Ztg.“ sledeče: Dne 3. decembra 1909 bi moral ta čedni gospod zaradi znanih škandalov, ki jih je odkril časopise in zaradi katerih je najprej tožbo vložil, potem pa brezpogojno nazaj potegnil, — Maribor zapustiti in službo v Brucku nastopiti. Mislite, da je dr. Povalej vbojal? Ne, Povalej ne stori tega, kar mu finančno ravnateljstvo zapove. Ostal je ednostavno v Mariboru, ker dela takaj veliko lažje svoje privatne „kšefte“ kakor na zgornjem Stajerskem. Drugemu uradniku, ki tako nastopa, bi se dalo že davno zasluženo brco, ali dr. Povaleju, ki ima umazane roke, se ne upa nikdo lasa skriviti. Finančna direkcija ga je nasprotno lepo prosila, da naj za božjo voljo odide iz Maribora, ako že noče v Bruck, pa vsaj v Ljubljano; objubilo se mu je poleg tega, da dobi zato še 840 K letne doklade. Ali dr. Povalej se še vedno ni podal. Rekel je, da gre le tedaj iz Maribora, ako se mu da 1000 K letne doklade in se mu jamči, da se ga b-le tekom 1½ leta zopet na Stajersko prestavilo ... To je res že malo preveč. Dr. Povalej, propali kandidat farjev, kateremu se je javno skorsaj aleparake „kšefte“ očitalo, brez da bi se očitjanja opral, ta Povalej, ki bi že davno zaslužil, da se ga z moko kunjno naze, dobi še 1000 K doklade, samo da vboja direkcijo. Tako se meče denarje davkoplačevalcev

na ceste. Tako se podpira ljudi, ki razkosavajo posestva in so doktorji ter c. k. uradniki, obenem pa umazani mašetarji...

Prvaki in domačini. Iz Brezic se nam poroča: Takajšna prvaška posojilnica razpisala je službo tajnika. Oglašilo se je več breziških Slovencev, ki so bili za to sposobni. Vsaakdo bi mislil, da bode posojilnica tudi slovenskega domačina sprejela. Ali skozi ta račun napravil je novo privandran "narodni" advokat dr. Stiker črto. Mož, ki sam ni Brežičan in tudi še poduhal ni breziški zrak, nasprotoval je z vso vneto nastavljenju domačinov. In res, vsi posojilniški gospodje so padli pred dr. Stikerjem na trebuh ter so se mu pokorili. Tako je postal tajnik neki gospod iz dežele "špeharjev". Tako preganjajo slovenski prvaki slovenske domačine. To je pač praktična izpeljava gesla "Svoji k svojim"? Mi se vsemu temu smejimo, kajti bodočnost te posojilnice nam je precej jasna!

Celi občinski zastop — prosil za odpustanje. Prav lepi kristjani, krepki možakarji in seveda grozoviti narodnjaki sedijo menda v občinskem zastopu občine Ponikva. O tej prvaki gospodi se nam sledeče poroča: V Ponikvi službuje tudi gospod A. G. kot asistent južne železnice. Ta uradnik noče drugega, nego mirno živeti. Ker ni oženjen in se noče po krčmah potepati, vzal si je neko gospodinjico. To pa potobnim ljudem ni dopadlo in so ti pričeli pravo gonjo proti omenjenemu gospodu. Nekaj prvaki hujakačev se je pri temu že preje prste osmodilo. Ali iz maščevanja so še bolj hujkali. Naposled napravil je občinski zastop v Ponikvi grdo naznanilo na direkco južne železnice, v kateri se je zahtevalo, da se g. G. iz Ponikve odstrani. Slučajno pa je g. G. o tej nesramnosti izvedel in je vložil takoj tožbo zaradi žaljenja časti proti celovcu občinskemu zastopu. Pred sodnijo v Šmarju vršla sta se dve obravnavi. Zazlalo se je 40 prih. Vkljub temu, da so prvaki za vse pretege delovali, dokazal je g. G. yendar, da so vse trditve proti njemu in njegovi gospodinjici prazna obrekovanja. Zdaj so se občinski "očeti" podali in podpisali se častno izjavo, v kateri so vse svoje trditve kot prazne laži izpoznali. In celi občinski zastop je g. G. milo za odpustanje prosil. Upamo, da hodejo zdaj obrekovalci svoje jezike držati. Občinski odborniki pa naj si zapomnijo, da pošten človek zahrbita obrekovalcev ne sme poslušati.

Dr. Pipuš in — „svoji k svojim“. Leta sem že vpiljejo slovenski prvaki z največjim fanatizmom "Svoji k svojim". Vse sicer, da so prav redki tisti tički, ki se na te limanice lovijo. Pri današnjih razmerah treba denar "trikrat pogledati, predno se ga izda. In kakor rečeno, malo je takih mož, ki bi za slabo blago visoko ceno plačevali, samo zato, da napravijo onega človeka bogatega, kateri tuli na vse pretege, da je Slovenec in narodnjak... Malo, ali nekaj jih je pa le! Med slovenske dohtarke odrešnike spodnještajerskega ljudstva spada tudi znani mariborski advokat dr. Pipuš. Nam je dobro znano, kako ta človek pred sodnijo nastopa; njegove tožbe skoraj vedno — prelazi in to k črta — denar. Seveda je to "postavno" in Pipuš se zaradi takega postopanja niti las na glavi ne skrivi. Ali dr. Pipuš zna iz same ljubezni do vbojih kmetakih Slovencev tudi proketo debelo računati. Le en slučaj naj omenimo! Pred kratkem enkrat pustil se je neki kmet v Apačah pri Ptujih s lepimi besedami zapeljati, da je vzel mariborskega dr. Pipuša. Ta mu je naredil neko pogodbo, tikoko se okroglo 200 kron. In glejte: za to pogodbo računal je slovenski dr. Pipuš slovenskemu kmetu 24 (ali 26) kron. V smislu navadnih določil smel bi dr. Pipuš za to pogodbo k večjem 12 do 14 kron računati. Pipuš je torej še enkrat toliko, kakor se sme po navadi, računal. Tako je pokazal dr. Pipuš svoje "slovenstvo", tako je pokazal veljavo besede "Svoji k svojim". To seveda ni odiranje kmetov, kajti slovenski dohtar sme vse! Radovedni smo, kaj bodejo slovenski listi k temu rekli? Nič, kajti plačani so od teh slovenskih dohtarjev. Dr. Pipuš pa priporočamo tem potom najtopleje vsakemu, da si pusti pri njemu pogodbo delati. Mož je Slovenec od pet do glave in zato, ker je tako imenitni Slovenec, zato je "same" za 100 procentov dražji...

Iz Slov. Bistrice se nam poroča z dne 29. prosinca: Pri razpravi, ki se je vršila danes pred tukajšno okrajno sodnijo, dokončala se je tožba g. učiteljice M. Fekonja iz zgornje Pulske proti hišni posestnici g. Mariji Vidmar. Konec tožbe je bil, da se je g. Vidmar obsodilo zaradi žaljenja časti na denarno globo 300 K ter plačilo vseh sodnih troškov. Upamo, da bode obrekovanja zdaj konec!

Za častne meščane imenoval je občinski zastop mesta Slov. Bistrice poslance g. B. Marckhl, nadalje dvornega svetnika g. pl. Egerja in še nekaj višjih uradnikov južne železnice za njih zaaluge pri uresničenju male tamnošnje železnice.

Kmetaki podučni tečaj. V času od 7. do 18. marca priredi deželna sadjarska in vinogradniška šola v Mariboru dva podučna tečaja, enega za sadjarstvo in vinogradništvo, drugega za vinčarstvo. Podrobnjše določbe glej v inseratu današnje številke!

Tečaj za Hlynoreje v Mariboru se je povsem jako povojno vršil. V tem kratkem času se je vsak, kateri je bil v nemščini toliko pokovan, da je zelo zanimivemu predavanju g. strokovnega učitelja Erhart, kateremu gre vsa hvala, lahko sledil, veliko koristnega znanja pridobil. Koliko važnosti ravno Srednještajerci takim predavanjem prištevajo, kaže lepo število udeležencev iz istih okrajev. Spodnještajerci se so adeležili iz ptujkega in mariborskega polit. okraja, medtem ko pol. okraji Celje, Brežice, Konjice in Slov. Gradec niso bili zastopani. Večina poslušalcev iz Spodnjega Stajerja je vedela, po kaj je prišla v tečaj in se je tudi potem vedla. Bilo pa je tudi par fantekov, kateri so gotovo po višjem navodilu svoje znanje slovenskega posebno radi naglašali — (mogoče tudi nemščine nič zastopili niso!) opomba črkostavca in so se celo v knjigo za tuje na šoli vpisali slovenski. Potem pa se svet čudi, če kak nemški poslanec v Gradcu trdi, da edenar ki ga daje deželni odbor za take kmetijske tečaje — vnu vršen. — Obiskovalci posebno slovenski so če so le prosili, in mislim to so pač vsi starih, dobili vsak po 12 kron stipendije od zloglasnega nemškega deželnega odbora, seveda se je udeležence amatralo zmognih nemščine, če pa take zapeljave ovčice potera v svoji narodni strasti niti v knjigo za tuje par nemških besedi nočejo ali ne znajo zapisati, je le dokaz, da je zgoraj navedena trditev utemeljena. Toraj fantiči le pamet! Pomislite slote Slomškovre besede: Več jezikov znaš, več veljaš!

Petrus se je čutil 28. prosinca sutraj blizu 1. ure po vsem spodnjem Stajerskem. Snek je šel od juga proti severu. Četrť ure pozneje vršil se je drugi snek. Petrus je bil rasmeroma hudi in so se v nekaterih krajih celo razpoke v zidu pojavila. Drugače hvala Bogu ni bilo nesreče.

Najdba se je, pred par dnevi na Floriani-platzu v Ptujih skoraj čisto nova pokrita ročna korba, v kateri je bilo nekaj okajnega mesa in klobase ter šepnih ržbecv. Kdor jo je izgubil, naj se oglasi pri policiji.

Smrt štajerskega vojaka v tujini. V Polju (Pola) so se vojaki na straži zabavno semtertja pahal. Enemu se je pa puška spročila. Kroglja je zadela infanterista Jos. Prater v glavo, da je bil takoj mrtev. Prater je iz štajerskega doma.

Peiskušon samomer. V Ptujih si je ustrelila gledališna igralka Karolina Jolanta (Vogel) kroglijo v truplo. Zadela se je malo pod srcem. Težko ranjeno odpeljali so v bolnico in je malo upanja, da bi ukrevala.

Revolver — igrača. Učenec Gomilec v Vurmburgu igral se je z nabasanim revolverjem; strel je počil in kroglija je šla fantu skozi levo roko.

Iz Koroškega.

Fajmošter in miška. Kakor znano, snedla je v filijalni cerkvi "Ton" pri sv. Petru p. Grafensteinu miška sv. boštijo. Mi smo to dejstvo širnemu svetu poročali in ob tej priložnosti provizorja Serajnika pohvalili. Nedožnosti polni Serajnik pa se to našo hvalo ni bil kaj zadovoljen. Zato je pričel groziti, da ne pride več v "Ton", ako ne podpišejo kmetje neko od njega napisano izjavo. In res, 17 kmetov se je pustilo po grožnjah zapeljati in je podpisalo dotično farško čekarjico. Človek bi res ne veroval, da se pustijo stari, izkušeni možje do čnosuknežev tako

za nos voditi. Ali ti možakarji niso premislili, da rabi Serajnik njih imena za pokrivanje laži? Ali niso premislili, da pridejo njih imena v vse farške liste in da pozna valed tega vsa javnost dotičnike kot farovške petolinike? Mogoče, da so ti kmetje v splošnem s malimi izjemami zadovoljni. Ali da so vsi in z vsem popolnoma zadovoljni, to ni res! Teh 17 kmetov naj bi premislilo, kdo in kakšni človek je ta Serajnik. Saj se je Serajniku pred sodnijo že najgrše stvari dokazalo. In tudi povest o miški je popolnoma resnična ter jo lahko pred sodnijo dokažemo. Vprašajte tiste, ki so bili na Novegaleta dan v cerkvi v "Tonu". Mi trdimo torej, da je vse res, kar smo o Serajniku in o miški pisali, pa naj to "Š-Mir" še tako taji. Dotičnih 17 kmetov se je pustilo torej od farštra zapeljati v laž in to je po našem mnenju pač sramotno, za Serajnika sramotno in za dotične kmete tudi sramotno. Ljubite resnico, hčerko božjo!

Pravi spomenik na srednji vek — tako se nam piše — postalo bode kmalu šolsko poslopje v občini L. u d m a n e d o r f. Sedizano je bilo pred 25. leti iz najcenejšega in najslabšega materiala in čaka še dolgo na prepotrebno popravo. Ko je prišla komisija v svrbo uredenja novega 3. razreda, se je splošno upalo, da se kaj stori. Ali vse spi in sanja o gradovih v zraku, h katerim bode treba tudi kmalu šolo pritežati. Vse gre proti koncu. Tla ognita, stene skoni mokre (od stranišča!!!), strešni šlepi bodejo kmalu doli prišli, streha sama je slaba, peči v obeh šolskih sobah se kadijo in bodejo skupaj padle, stanovanje je temno in mokro in se da slabo kuriti. In poleg tega manjka še pitne vode. Šola sama nima učnih sredstev itd. itd. Vkljub temu, da se je še večkrat na te pomanjkljivosti zlasti od strani g. nadučitelja opozarjalo, ti krajini šolski svet dolejši ničesar storil. Načelnik je menda vesel, ako sedi med svojimi 4 etnami in ako ni treba nobenega dela. Ali zakaj se pa pusti voliti za načelnika? Ako bi bila blagajna res tako rečna, no potem bi človek še molčal. Ali zdi se nam, da je edini vzrok temu zanamčenjujju sotravnost do šole in učiteljstva. Le nič za šolo, nič za šolo, nič za bodočnost mladine, tako mislijo nekateri temni možakarji, kateri je vžiranje čnopas važnejša stvar, nego izobrazba. Farovž in meščarja popraviti, to še, o, to še. Ali šola pa naj bode podobna blevni bankerotnega kočarja... To je kulturna slika nasadnjaške šolske občine! Upamo, da bode prizadeta oblast na te besede najpotrebnejše ukrenila!

— g. o. —

Umri je v spodnjem Drauburgu tajnik in posestnik g. S. Gobans. Bil je vrli značaj in naprednjak. Lehka mu zemljica!

Zasuta sta bila v Sv. Stefanu 2 rudarja. Čez 3 ure so jih rešili. Roveda sta bila ves čas čes kolena v vodi.

Vlom. V Celovcu je vlomil nesnarj tat pri bolem dnevu v neko stanovanje in ukradel delavcu Starre ur, obleke itd. v vrednosti 180 K.

Pežar. V Sonbergu je pogorela hiša s gospodarskim poslopjem kmeta Ederja. Nesrečoča je pogorelo poleg tega mnogo šivine in 2000 K denarja v papirju.

Sigarija. V tobak-trafiki P. v Beljaku osleparil je nesnanec lastnika za 20 K. Lopova še niso dobili.

Napad. Pri Nötechu je pobil nesnanec neko kmetico in zbeal. Žena je težko ranjena.

Železniška nesreča. Na postaji v Celovcu trčil je vlak, ki je premikal, v brzovlak. Trije delavci so padli na progo. Mašina je odtrgala enemu nogo, drugemu pa roko. Tudi tretji je dobil težje poškodbe.

Po svetu.

Železniška smrt. Na progi London-Brighton na Angleškem je skočil brzovlak iz tira. Posledice so bile grozovite, vozovi, polni ljudi, razbiti. Takoj ubitih je bilo 7 oseb, težko ranjenih pa 28 oseb.

Avstrijski denarji za Francoze. Cesar Franc Jožef I. podaril je za povodnji prizadete Francoze 25.000 frankov. Dunajska občina pa je dala 50.000 frankov.

Janina Borovska — opravičena. Tedne sem vršila se je v Krakovi obravnavala proti Janini Borovski. Ta grozovita ženska je bila najprve sumničena, da je špijonka proti ustašem. Imela je veliko sodnijsko razpravo, pri kateri jo je za-

7-90 **v taki izpeljavi!**

na anker-remontir-ar-a s 36 urniš
etno garancijo, s pravo srebrne st
enjava dovoljena. Podlje po povzjet
ava. Stradam 18/28.